

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:

Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:

Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:

Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Előfizetési felhívás!

Az a szent zászló, melyre a Szabadság, Testvériség és Egyenlőség magasztos jelszavai írva: diadalt aratott városunkban. Ez a körülmény indított bennünket arra, hogy a függetlenségi eszmék istápolására lapot alapítsunk Baján, hogy lapot alapítsunk, mely egyszermind, mintegy éber őre lévén városunk gazdasági, kulturális és egyéb érdekeinek: mindenkor felemelje hathatós szavát, ha azok érdekében, vagy megvédelmezésükre cselekednünk kell. Mindezekről különben lapunk első számában közölt programmunk, bőségesen beszámolt. Lapunk megalapításánál, mint említettük, nem anyagi érdekek vezettek bennünket, s ezért az előfizetési árakat a legolcsóbbra tettük, hogy azt a legszélesebb körökben is hozzáférhetővé tegyük.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 6 kor

Fél évre . . . . . 3 kor.

Negyed évre 1.50

Egyes szám ára 12 fillér.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal: ifj. Wagner Antal könyvkereskedése.

Hazafias üdvözlettel

A „Bajai Független Újság“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Láttunk már mi ilyen csodát!

Valóban megfoghatatlan, hogy még mindig akadnak némelyek, kik nemcsak hogy világcsodának tartják a megtörtént képviselőválasztást, hanem még oly fajta ijesztgetésekkel is hozakodnak, melyek a tisztességes polgárok lét-érdekeit fenyegetik.

Mint hogy Magyarországon csodálkozási jog és szabadság uralkodik, mint hogy senkinek szerzett jogát bántani nem akarjuk, erre csak annyit mondunk, hogy a mi megtörtént — röviden kifejezve — még csak nem is történelmi esemény. Nem is kell az Ó-kor lapjaihoz fordulnunk, hisz még mai napig is tart a búroknak a szabadság, a hazaszeretet, a függetlenség körüli óriási harca a civilizáció jelszava alatt vitt angol erőszakoskodással szemben, azt hiszem mindenki egy véleményen van velünk, hogy a mi esetünk facsimiléje ennek a világtörténelmi nagy dolognak és ha még egyszer halljuk azt a kellemetlen elcsodálkozást, egyszerűen azt válaszoljuk, hogy láttunk már mi ilyen csodát.

De ezen elcsodálkozásokon kívül igen furcsa megjegyzéseket hallunk. Vége a városnak, vége a Duna-áthidalásnak, vége a törvényszéknek, vége van a város regale-jövedelmeinek, szóval vége a világnak, vagy legalább is Baja városá-

nak; a kormány rettenetes haragját vontuk magunkra és jóakarattal helyett mindenütt csak ellenszenvvel fogunk találkozni. Ha ellenben uszályhordozói lettünk volna a kormánynak, úgy lassankint mindezeket elértük volna.

Pedig hát nézzünk csak egy kicsit körül! Mi ezennel, ellenzéki oldalról, sokkal fényesebb erkölcsi bizonyítványt állítunk ki dr. Plósz Sándor igazságügy-minister úrnak, mint saját párthivei; nyíltan ki merjük róla írni, hogy őt akkor, a midőn közérdekről van szó, nem fogják személyes indokok és kicsinyes bosszú-érzet vezetni, ki merjük róla mondani, hogy ő, mint tudós és igazán jellemes férfiú Baja városával szemben nem fog kicsinyeskedni.

Ezzel a személyes része az ijesztgetésnek el lenne intézve.

Ezt előrebocsájtva különböztessük meg egy kissé a tényezőket. Jegyezzük meg jól magunknak, hogy a magyar kormány még nem azonos fogalom a magyar állammal.

Hogy a magyar kormány fogalmában nincs benne Baja városa, azt elhiszük, de hogy a magyar állam fogalmában benne van, az bizonyos. A magyar kormány a magyar állam végrehajtó közege. Már most elképzelhető-e, hogy a mi állami érdek, közérdek is lévén, azzal a kormány ellentétbe helyezze ma-

TÁRCA.

A bajai független polgárokhoz.

Porba, sárba tiportátok
Azt a zászlót, azt a szentet,
A mely egykor hős apátok
Kezeiben büszkén lengett.
Azt a zászlót, melyen írva
E nagy szó volt: Szabadság,
Melynek dícső szárnya alatt,
Menték meg e szép hazát.

Évtizedek során által
Voltatok ti pulyák, gyávák;
A sötétség országában
Veletek a kólót járták;
Az érdek-politikának
Csak pislogott csillaga,
Azért volt oly sötét, gyászos,
A zordon, bús éjszaka.

Őszi napnak szelid pirja
Felderengett a kék égen,
S im a lélek tüze lángolt
A jó honfiak szemében
Szabadságra vágyó szívek
Dobbanása hangozék,
És ezer ajk zúgó hangját
Hallható a magas ég.

A szolgaság jármát törni
Dicső volt a lelkesültség,
Csak független nép alkotja
Jobb sorsát és jövődjét,
Ápolgassa a szent eszmét,
Mit őse reá hagyott,
És ne várjon, de senkitől,
Ígérjen bár csillagot.

Hősei a szabadságnak.
Üdvözöllek benneteket!
Szent kötelék fűzi ismét
Ti hozzátok a szívemet;
Szárnyacsattogva száll a lelkem
Szülőföldem, tájodon,
Nem könnyezik már zokogva
A sötét, bús multakon.

Kigyósi G.

„Az a bizonyos központ.“

Irta: Dr. V. E.

(Folytatás és vége.)

A társaság egy másik tagja egész életén át abban a szerencsétlen helyzetben volt, hogy a mások pénzét olvassa. Iparkodott is ettől menekülni és a mikor nyugalomba vonult, elementáris erővel tört ki a vágy, hogy éljen szabadságával. Ha Baján ellenjelölt nem lép fel, végrendelet hátrahagyása nélkül múlt volna ki — mely körülmény azonban örökösre nézve egyértelmű lett volna végrende-

leti elhalálozással. Egyébként is egyike a legeredetibb alakoknak, kinek mondásai és tréfái messze földön ismertté tették nevét. Ugy látszik mint biztosító ügynök még jobban bevált, mert a függetlenségi pártot a bukás ellen alaposan bebiztosította, s a mely pártot szavatával is támogatótt.

A társaságnak legrokonszenvesebb tagja egy egyszerű kereskedő. Boltjában, úgy látszik, a legkeresettebb cikk lesz jövőben a képviselői mandátum, csakhogy nagy baja az, hogy pénzért nem kapható. Boltja, szőlleje gyűlöhelye szokott lenni minden párti leghe-terogénebb elemeknek, mert humora kifogyhatatlan; a mit nem akar, azt nem hallja meg, de ha valami érdeklő, úgy még a suttogást is észreveszi.

Senkisé ismerte szónoki képességét. Legutolsó tisztében mindig előre készítette beszédeit, de azokat el nem mondotta, hanem egészen mást és meg fog nekem bocsátani azon indiszkrétimért, hogy rögtönzött beszédei szebbek és jobbak voltak mint azok, a melyekre készült.

Most pedig tollam légy komoly. A férfiú, kiről megemlékezel sasszemével, fogja megkritizálni irásodat, bár cvikkert vesz fel hozzá, mégis leghamarabb megtalálja benne az akhillesi sarkat. A társaság legfegyelmélet-

gát? Ezt elképzelni nem lehet. A kormány elfoglalhatja azt az álláspontot, hogy ő valamely ügyet nem tart állami érdeknek, közérdeknek; erre nézve meg szavaztathatja a parlamentet, de közérdek ellen állást nem foglalhat.

Még kevésbé foglalhat állást ily kérdésben a kormánynak egy tagja, de legkevesbé sem tartjuk ilyen állásfoglalásra képesnek Plósz Sándor igazságügyminiszter urat.

A kérdés tehát az, hogy közérdeket képez-e a bajai kir. törvényszék visszaállítása?

Be kell igazolnunk, hogy nincs indok arra, hogy egy város mely központja volt, mondjuk, év-századokon át Bács-Bodrogh vármegyének, megérdemli azt, hogy mesterséges eszközökkel a tönk szélére ne juttassuk; fel kell tárunk, hogy mennyire előnyös ez nemcsak Bajára, hanem nagy kiterjedésű környékére is. Fel kell sorolnunk azon gyönyörű indokokat, a melyeket épen az ellenpártból olyan remekül foglaltak memorandum alakjába és ha mindezeket beigazoltuk és kimutattuk, hogy ezen kérdés közérdeket képez, ha erre csak magát a függetlenségi pártot is megnyerjük: erős a reményünk és szilárd a hitünk, hogy hamarabb fogunk célt érni, ha bizva jogunkban követeljük azt, mint a mit az alázatosság az uszály-hordozással, mondjuk ki magyarul, a kormány iránti feltétlen meghunyászkodásnak jutalmaként még 30 évi mézes madzagolás után is kapnánk — ha ugyan kapnánk.

Ezen kérdést is bővebben szándékunk tárgyalni; itt csak arra szorítokozunk miszerint konstatáljuk, hogy abból a tényből, hogy függetlenségi párti képviselőnk van e téren sem lehet hátrányunk, és hisszük, hogy Plósz Sándor igazságügyminiszter úr volna az első, ki ezen gyanúsítás ellen a legerélyesebben tiltakoznék.

Hagyjunk fel tehát tisztelt ellenpárt a mumuskodással. Önök azt mondják, hogy a várost sajnálják. Ezt elfogják

önöknek hinni, de sziveskedjenek azt nem sopánkodással beigazolni, hanem azal, hogy a város érdekeit tényleg mozgítsák elő! Kezdeményezzenek önök, mi is fogunk kezdeményezni s legyenek arról meggyőződve, ha bárhonnan is jön a jó a város részére, mi azt nem ellenezni hanem pártolni fogjuk. Önöknek az a véleményük, hogy ezt uszály-hordozással, könyörgéssel bankettezéssel lehet elérni, nekünk az, hogy munkával, céltudatos és helyén való fellépéssel, követeléssel, ha kell ostromozással. Hogy eddig Önöknek nem volt igazuk; azt az elmúlt huszonhárom év beigazolta, hogy nekünk lesz igazunk annak beigazolására nem szeretnénk huszonhárom évig várni.

Önök azt állítják, hogy csak gazdag városok engedhetik meg maguknak, hogy ministert buktassanak; mi azt állítjuk, hogy szegény városnak nem kell oly luxus, hogy minister legyen a képviselője, mert a luxus sok pénzbe kerül. És hogy a minister-képviselő sem tett semmit városunknak, hát — láttunk mi már olyan csodát!

Dr. V. E.

Belpolitikai hírek.

Az országgyűlés mindkét háza ma, azaz e hó 26-án tartja első ülését, a melyen közölni fog, hogy a király az országgyűlés két házát e hó 28-án, déli 12 órakor fogadja. Az országgyűlés két háza e hó 29-én ismét ülést tart, a melyen a trónbeszéd újra felolvasásra kerül.

Apponyi házelnöksége. Többé-kevésbé bizonyosra vehető, hogy a képviselőház elnöki tisztségére gróf Apponyi Albert orsz. képviselő fog megválasztatni.

A képviselőház korjegyzői. Az e hó 26-án megtartandó országgyűlésen a következő hat legfiatalabb honatya lesz hivatva a korjegyzői tisztelet betöltésére: gr. Dessewffy Emil, báró Inkey József, gróf Bethlen István, gróf Csekonits Gyula, dr. Baross János és dr. Reich Aladár.

tebb gondolkozású tagja. Már megjelenése s modora, beszélgetése is komoly, méltóságos. Szavai mindenkor tömörek és a legkisebb tárgynál is esiszoltak. Bármely kérdésről van szó, szava és véleménye döntő szokott lenni az asztalnál. Egyetlen egyszer voltunk vele más véleményen, ezelőtt pár héttel, de az első eset is, hogy nem bántuk meg, hogy más véleményen voltunk.

Nagyon kár, hogy nem jogász, hanem tanár lett belőle és kár, hogy a szavazatát nem a függetlenségi, hanem a kormánypárt-ra adta le.

Hogy azonban a csipkedéstől teljesen megóva ne legyen, leleplezem őt, hogy daczára annak, hogy nagy gourmand, mégis étlapja a hét minden napjára azonosan van össze állítva, és daczára nagy tudásának, nincsen más vágya, mint az, hogy olyan életmódot folytasson, mint egy földműves, természetesen megfelelő dominiumoeska mellett.

Rövid másfél éve tagja a társaságnak, a bibliai hét sovány esztendő megtestesített alakja: egy nyugalmazott községi jegyző. Azt hinné az ember, hogy a holnapi napot sem éri meg, mert nagy gyomor-baja van, ami azonban nem akadályozza meg őt abban, hogy kétszer annyit ne egyék, mint e sorok írója és oly mohón, mintha vasból volna gyomra.

Kívánom ezt neki még számos éven át azon kikötéssel, hogy jóslásaival, hagyjon fel. A választás napján is nagy betegen feküdt, ami azonban nem akadályozta őt abban, hogy hat-szor fel ne keljen, a választás stadiumáról értesülést szerezni.

Egyébként ő a világ egyik legnagyobb csodájának birtokosa, mivel szerinte olyan hordója van, a melyben még a legrosszabb bor is élvezetessé válik. Igényt is tartanak többen ezen jeles hordóra. Szavazatát egyik pártra sem adta le, a többek között már azért sem, mivel Baján nem volt szavazati joga. Még egy tagjáról emlékszem meg a társaságnak, kinek csak azt az egy tulajdonságát irigylem, hogy óra számára tud semmivel sem foglalkozni és semmire sem gondolni. El is hízott úgy, mint egy ügyvéd sem Baján. A gondot nem nagyon szereti, ellenben ha jókedvű, nagyokat nevet, miközben saját tengelye körül forog. Nagy elvi kijelentései mellett igen békés polgár s különösen esendes akkor, ha néhány hatost veszít a kártyán, gyengéje lévén, hogy nem nagyon szeret veszíteni.

Többet nem írok róla. Először is azért, mert megkért, továbbá, mivel már a tárcza kezd szűk lenni lapunk hasábjain. Szavazatát a kormánypárt-ra adta le — nagy csöndességben.

Közmunkák és a bajai dunahíd.

Az a fényűző gazdálkodás, melylyel kormányaink az ország vagyoni erejét évek hosszú során át a hadügy meddő bálványának dobták áldozatul, az a sok könnyelmű adósságcsinálás, mely az állampolgárok vállaira görnyesztő teherként nehezedett, az a nemtörődés, melylyel a polgárság létérdekeit mindenkor kezelték, végre megteremte a maga áldatlan, keserű gyümölcsét! Húsz ezernél több ipari munkás áll kenyér nélkül! Húszezernél több ipari munkás tekint borzadályllyal az elpusztulás veszedelme elé! Közgazdasági pangás minden vonalon. Tönk szélén az ország ipara és kereskedelme! Ami néhány év óta sejtelemszerűen előrelátható volt, amitől évek óta hátborzongva rettegünk, az, fájdalom, bekövetkezett.

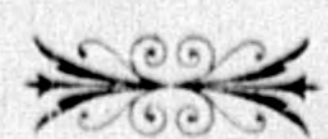
Sok panasz, sok rimánkodás hangzott fel már jó ideje, de a szegény ember jajveszékése csak most tudott a magas kormány zsámolyáig eljutni, csak most amidőn az éhenhalás gyötrelme fenyeget sok ezer családot, csak most, amidőn az adósságok özönébe merült ország életere haszontalan alkotásokban szivódott fel.

Hisz nem arról van itt szó, hogy egyes kormány-tagok nem eléggé jártak körül „tapasztalatokat” gyűjteni. Sőt sokat is. Hisz volt az utóbbi években ministerjárás több a kelleténél. De vajjon igazán, önzetlenül jártak-e ország-szerte, de vajjon igazán, önzetlenül tanulmányozták-e a vidéki ipar kóros tüneteit, de vajjon igazán, önzetlenül fogták-e azok *orvoslásához*? Nem. Éppenséggel nem. Csupán a becsvágy, csupán a feltűnési viszketeg, csupán az ünnepeltetés kedvéért történt mindez. Sok bankett, egynehány anket, ez az egész. Jól tudja, jól érzi ezt már most a kormány és töredelmesen beismeri, hogy vétkezett és immár eljutott addig, hogy ministertanácsba vitte az inségesek dolgait. De itt is a helyett, hogy az

Magamról nem írok semmit, hisz én az életben elég csipkedésnek voltam már kitéve.

Igen hamar talált helyzetébe végül a társaságnak ujdonsült képviselője, azonban még szerényebb lett, mert eddig két széket foglalt el egyedül az asztalnál, s most egygyel is beéri. Kár hogy mint függetlenségi képviselő nem lehet a szabadelvűpárti clubnak legalább állandó vendége, mivel bizonyára elnyerné a a kormánypárti honatyák pénzét. Így azonban meg elégszik majd elvtársaiéval. Biográfiáját olyan sokszor irták meg e héten, hogy nekem nem hagytak semmitsem hátra. Érdekes lett volna, ha az ő szavazatán múlott volna megválasztatása. Szavazott volna-e vagy sem, azt mások kérdezzék meg tőle.

Befejeztem a rendes alakokat. Volt már azonkívül asztalunknál vidéki ügyvéd, bíró, képviselő, egyetemi tanár, pénzügyigazgató, sőt még szabadelvűpárti alelnök és közjegyző is, de ritkán, csak szórakozás céljából és így láthatja az én dupla collegám, hogy nem is olyan nagyon veszélyes asztal »az a bizonyos központ«.

activ cselekvés terére lépett volna, palota-forradalommal mérgeztette el még jobban a beállott válság nyílt sebeit. Meghasonlik a kereskedelmi miniszter a pénzügyminiszterrel, mivelhogy Hegedűs Sándor átlátva a helyzet komolyságát, enyhíteni akar a szükség-állapoton és tömeges közmunkák effectuálásával véli a válság kitört hullámaint csöndesebb mederbe terelni. De Lukács nem engedi, nem ad hozzá anyagi eszközöket, mert takarékoskodni kell, mert 20–30 millió bevételi többletet kell évente felmutatni, ha török, ha szakad. Bevételi többletet kell felmutatnia, ha mindjárt a polgárok vánkossai is transferáltatnak és veretnek volna! Így kívánja azt egy kifogástalan finanszministeri oeconomia. Végreis azonban a két miniszternek, ha a hatalom birtokában akar ülni, ki kell egyeznie és kiegyeznie 50%-ban. Enged mind a kettő és a vége az lesz, hogy a látszat kedvéért egy-két közmunkát dobnak oda koncul. Nesze, lakjatok jól, ti éhes húsz- ezrek! És micsoda közmunka lesz ez? Természetesen ismét a főváros cícomázására irányuló! Csak fizessetek ti jó vidékiek adókat, mentől többet, csak nyögjétek a közterhek milliárdjait, kaptok viszonzással egy csomó ígéretet. Mert hiába, a fővárost ki kell decorálni! Hadd lássa meg az a sok külföldi és hadd meséljen odahaza csodákat Magyarország „mesésen viruló” fővárosáról. Szép és igaz mondás az, hogy az ország fővárosa legyen igaz gyúpontja mindennek a mi jó, a mi czélszerű, innen áradjon szét az országra minden éltető sugár, de nem alkalmazható a végletekig, annyi sok és jogos vidéki érdek mellőzéseivel. Ha a fővárosban rövid idő alatt egész könnyedséggel kiépül két dunahíd, ha a fővárosban óriási költséggel iparművészeti muzeumot, új műcsarnokot és nemsokára agricultur muzeumot emelnek, úgy ne álljanak már egyszer, a sok fővárosi fényűzési cikk fejében, kenyeret adni a vidéknek!

A „Pester Lloyd” f. hó 19 iki számának vezércikke egész tárgyilagossággal, első helyen említi a közmunkák programjában a baja-báttaszéki híd kiépítésének fontosságát. De bezeg nem így gondolkozik a kormány. Az ő szemében a főváros érdeke mindig előbb való. A vidék hadd pusztuljon tovább, a kereskedelmi és iparkamarák hadd siránkozzanak és hadd sürgessék a baja-báttaszéki hidat, egy jobb sorsra érdemes ország résznek ez utolsó védbástyáját. Konok és hajthatatlan marad. Konok és csökönyös marad csak már azért is, mert az áthidalástól az ő becézett fővárosát félti, hátha valahogy megárt a szépségének, és nem gondol arra, hogy itt tulajdonképpen lét-érdekek forognak kockán. Természetesen közmunka programjában szó sem hallatszik a hidról, hanem első helyen a Csepel szigeten óriási költséggel építendő fővárosi állami kikötő szerepel.

Mielőtt azonban erre a végzetes lépésre szánja magát, erkölcsi kötelessége önmagával számotadni, erkölcsi kötelessége gondosan körültekinteni. Vessen egy pillantást a vidék legégetőbb sebeire, akadjon meg szeme elsőben a baja-báttaszéki áthidalás sürgető szükségén és letéve minden helyi és párttekintetet, vegye latba eme kérdés országos fontosságát.

Hogyha az igazság szemüvegén fog végignézni, úgy be kell látnia, hogy őt vármegye régi és jogos aspiratióját kell elsősorban közmunka programjába felvenni, hogyha azonban újból a fővárost favorizáló politikájától elvakítva, a vidék létérdekeit lábball tiporja, úgy vigyázzon, mert akkor Széchenyi mondása nemsokára odamódosul, hogy „Magyarország nem *lesz*, hanem *volt*”!

Dr. Sz. V.

Városi ügyek.

Rendkívüli közgyűlés.

A törvényhatósági bizottság f. hó 24-én tartotta rendkívüli közgyűlését, melynek napirendjére az újonnan építendő városi közkórház részlettervei, költségvetése és az építési-vállalat feltételeinek megállapítása, voltak kitéve.

A közgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be.

Napirend előtt Schmausz Endre főispán meleg szavakkal emlékszik meg a király unokájának, Erzsébet főhercegnőnek eljegyzéséről és indítványozza, hogy a város közönsége, az előtörtént örömeinek adjon kifejezést és juttassa a trón zsámolyához a város közönségének szerencsekívánatait. Ezzel a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel megbizta dr. Hegedűs Aladár polgármestert, hogy a város közönségének szerencsekívánatait Széll Kálmán miniszterelnök útján tolmácsolja.

Ez után áttért a közgyűlés az egyedüli tárgyra, a közkórház ügyére.

A közgyűlés a városi tanács javaslatát elfogadta. A tanács javaslata szerint a közkórház összköltségei 539302 korona, a vállalati feltételek a szokásosak, kiköti azonban a közgyűlés, hogy a fővállalkozó köteles első sorban bajai iparosokat tekintetbe venni. A pályázat 1901. december hó 1-én jár le. Vállalkozó köteles az építkezést még 1902. március hóban megkezdeni és 1903. március hóban befejezni. Az új kórházban 120 elmebeteg nyer elhelyezést és 76 más beteg.

A közgyűlésen bemutatta Mocsányi Károly a kórház részletes terveit, melyek szerint az a legmodernebb intézmény lesz.

A költségvetésből átvesszük a következő, külön-külön árlejtés tárgyát képező részleteket: 1. Föld, kőműves és elhelyezési munkák 180884 kor. 54 fill., ácsmunka 32339 kor. 66 fill., cserépfedő munka 7831 kor. 66 fill., bádogos-munka 7073 kor. 44 fill., kőfaragó-munka 7642 korona 98 fill., asztalos-munka 18606 kor. 38 fill., lakatos-munka 17359 kor. 80 fill., mázólo-munka 6823 kor. 50 fill., üveges-munka 5380 kor. 28 fill., beton 13993 k. 64 fill., vas-munkák 16094 kor. 02 fill., kályhák, tűzhelyek 2414 kor. 58 fill., szobafestés 1726 kor., ablaküredőny 2023 kor., villamos-hálózat és villám-hárító 2007 kor., 86 fillér, vízvezeték, csatornázás 34449 kor. 32 fillér, gázvezetés 8649 kor. 12 fill., központi fűtés 44534 kor. 67 fill., tőzegzáró árnyékszék és olajvízelde 9614 kor. 59 fill., különféle orvosi műszerek 4599 Kor. 8 fill. Orvosi vasbutor 1397 Kor. Egyéb vasbutor 8519 Kor. Ágynevelő 9088 Kor. 80 fill. Asztalos árú 6693 Kor. 36 fill. Vasárú 7596 Kor. 25 fill. Ezenkívül fehérneműek, butorok stb.

Hisszük, hogy az itt közölt adatok érdekelni fogják iparosainkat.

Végül megjegyezzük még, hogy a pályázati feltételek, részletes tervek stb. megtekinthetők a mérnöki hivatalban, hol minden irányban bő felvilágosítást is adnak.

(F. K.)

A városi képviselő-választások tudvalevőleg a jövő hó 28-ik napján fognak megejtetni. Erre vonatkozólag most egy hirdetés jelent meg, melyből a következő lényeges részt vesszük ki: A választás a fenti napon, reggel 9 órakor kezdődik és délután 4 órakor végződik. Az első kerülethez tartozik az egész belváros. A választó-helyiség a városi székház tanácsterme. Választási elnök: Allaga Ottó, helyettese: dr. Bruck Samu. A második kerülethez tar-

toznak: József-város, Istvánmegye, Katonaváros és Kisesávoly városrészek. Választó-helyiség: a felső-városi iskola. Választási elnök: Túry Mátyás, helyettese: Scherer Antal. A harmadik kerülethez tartoznak: Homok, Szállás, Rökus és Szt.-János városrészek. Választó-helyiség: az alsó-városi iskola. Választási elnök: Latinovits János, helyettese: Meskó László.

HIREK.

Olvasóinkhoz! Kossuth Ferencnek az országos függetlenségi és 48-as párt elnökének, lapunk első számában megjelent ragyogó szavú üdvözlője oly lázas érdeklődést keltett, hogy lapunk sok száz példánya kevésnek bizonyult. Több oldalról érkezett kíváncsónak teszünk tehát eleget amidőn az üdvözlőt jelen számunkban, teljes szövegében, újból közöljük.

ÜDVÖZLET!

Üdvözlöm a „Bajai Független Ujság“-ot a küzdelem porondján!

Üdvözlöm az új bajnokot! Nyílt sakkal jön; erős szívvel, acélozott karral. Jelszava: „függetlenség, szabadság és népjólét.” Célja szolgálni azt az édes hazát, melyet sokan, nagyon sokan, nem elég forrón, nem elég őszintén, nem elég önzetlenül szeretnek!

A függetlenségi zászló magasan lobog most Baján. Örömmel tekint rá az ország Annál dicsőbb volt győzelme, mennél váratlanabb volt. Így fog győzni, váratlanul, a függetlenségi eszme, az egész országban egykoron.

És én, ki a függetlenségi zászlót, annak sirjáról emeltem fel, ki a magyar függetlenség eszméjének megtestesülése volt, honfűi meglelégedéssel üdvözlöm bajai elvbarátainkat, e pár sorral, addig is, míg lehetővé lesz az, hogy elmenjek Bajára, és élőszóval köszönjem meg az országos függetlenségi párt nevében, hogy a hazafiság tiszta gyöngysorához, egy új ragyogó gyöngyöt: Baját hozzá fűzték.

Legyen Baja ezentúl, a magyar függetlenségi eszme termékeny melegágya.

Világítsa be azt a vidéket, melynek Baja a központja.

Tanulják meg a polgárok azt a régi igazságot, hogy nemzetünknek nincs jövője függetlenség nélkül; és nincs boldogság, nincs jólét, ott a hol nem laknak szabad polgárok független hazában.

És ha e régi igazság át fogja hatni minden magyar szívet, akkor őseink vágya, atyáink célja, a mi vágyódásunknak örökké ösztönző tárgya, elérhető lesz, és a magyar függetlenség s a magyar szabadság templomának fogja megköszönhetni egy boldog nemzedék azt, hogy magyarnak született!

Kossuth Ferencz.

Személyi hírek. Schmausz Endre főispán f. hó 22-én városunkba érkezett. — Dr. Reich Aladár orsz. képvis. a f. hó 26-án megnyitandó országgyűlésre és az ezt megelőző f. hó 25-iki függetlenségi párt-értekezletre a fővárosba utazott.

Búcsúbankett. Bayer Manó kir. törvényszéki bíró tiszteletére f. hó 19-én búcsúvacsorát rendeztek, a melyen a távozó bíró barátai és tisztelői nagy számmal jelentek meg. Elsőnek Mayer Károly kir. járásbíró, a bajai járásbíró-ság vezetője, mondott felköszöntőt és lendületes szavakkal vett búcsút a helybeli járásbíró-ság nevében. Majd az ügyvédi kar részéről Hesser Gyula ügyvéd méltatta az ünnepeltnek érdemeit, Tomcsányi Sándor ügyvéd pedig magyaros ízű, talpraesett díkeióban fejezte ki a jogkereső közönség dicsőletét. Végül Bayer Manó meleghangú beszédben köszönte meg az iránta táplált benső rokonszenvet. A távozó bíró már e héten elfoglalta hivatalát a zombori törvényszéknél.

Uj albiró. Fülöp Gyula földink, a billédi kir. járásbíró-ságtól áthelyezett kir. albiró, jövő héten foglalja el hivatalát. Ressorjtja a sommás perek harmadik (Sp. III.) csoportja lesz.

Eljegyzések. Papp-Ragány Endre városunkban is jól ismert kecskeméti honvéd-husár főhadnagy eljegyezte Tassy Dalma urhölgyet, Dr. Tassy Pál koronaügyész-helyettes leányát. — Sonkután Sándor bajai kir. járásbíró-sági aljegyző jegyet váltott Kresz Vilma urhölgygel Aradon.

Esükvő. Bartha Lajos földink, budapesti könyvkereskedő, e hó 27-én vezeti oltárhoz Serényi Blanka urhölgyet Tápió-Szelén.

Idegen rendjel. A király megengedte, hogy Radány Dezső, az első es. és kir. Duna-gőzhajózási társulat igazgatója, bajai földink a perzsa nap és orosz-lán-rend III. osztályát elfogadhassa és viselhesse.

Rekvim. Néhai Rosenberg Mór, a bajai izr. hitközség érdemdús elnökének lelki üdvéért f. hó 20-án tartottak gyász-istentiszteletet a bajai izr. imaházban. A gyászbeszédet Dr. Adler Lipót rabbi mondotta a teljes számban megjelent családtagok és nagyszámú résztvevő jelenlétében.

Ügyrend változás a helybeli járásbíró-ságnál. A bajai kir. járásbíró-ságnál történt több rendbeli személyváltozás folytán új ügybeosztás vált szükségessé. Nevezetesen Dr. Rác Károly, telekkönyvi kir. albiró a sommás perek második (Sp. II.) csoportjába fog beosztani, helyét pedig Romátka Jenő az ujonnan kinevezett kir. albiró tölti be.

„Hier“! Úgy látszik, városunk sem tudta elküldeni azt a szerencsét, hogy a »hier« révén nevezetességre szert ne tegyen. Tudvalevő, hogy a közöshadseregbeli tartalékos hadkötelesek a szemle alkalmával — tekintet nélkül arra, hogy tudnak-e németül, vagy sem — »jelen« vagy »itt vagyok« helyett a német »hier«-rel tartoznak jelentkezni. Hogy ez a szégyenletes állapot állami önállóságunk nyílt arculütése, arról ne is beszéljünk. De már csak mégis tiltakoznunk kell oly eljárással szemben, mely Baján esett meg, a mostani szemle alkalmával. Az eset a következő:

B. aranyműves-segéd szemlére jelentkezett. Mikor a könyvét kellett beszolgáltatni, a szabályszerű »hier«-t kiáltotta; mikor azonban újból felhívták, hogy könyvét visszaadják, kiszaladt a száján, hogy — Itt vagyok!

— Itt vagyok? kérdezte a tiszt. Jó, hagyja csak itt a könyvét.

Másnap beidézték és tudaták vele, hogy két napi fogságot kell elszünetnie, mivel magyarul mert jelentkezni.

B. azután a tiszt lakására ment, hogy ki-magyarazza miszerint neki esze ágában sem volt tüntetni, csak elszólta magát — szóhoz sem hagyta jutni.

Márs ki, bitang, gazember! Ez volt a felelet. Elzárásra ugyan egyelőre nem került a sor, mert B. betegséget jelentett be, a mit a katonarvos igazolt is. De hát kérdjük, vajjon ha már törvény az, hogy a magyar katonának német szóval kell jelentkezni, jogs-e és igazságos-e, hogy az így legyen? Vagy nem kell ezeknek egymással összhangban lenniük?

Óh dicső kormánypárt! De gyönyörűek is azok a te vívmányaid!

Vérmérgezés. Özv. Bayer Jakabnének egy vágásból eredő jelentéktelen sebe volt az ujján, melyet bekötve tartott. Most két hete meg akarta nézni a sebet, de nem bírta a kötést kibogozni, késsel vágta fel a cérnát. E közben a kés megesűszött és ismét megsebezte a már sérült ujját. Ámbár a sebet kimoszták, de mivel a kés rozsdás volt a vérmérgezésnek nem tudták elejét venni. A mult esütörtökön halt meg iszonyú kínok között.

Szabászati tanfolyam. Ez év június havában értesítette a kereskedelemügyi miniszter a szegedi kereskedelmi és iparkamara útján a bajai ipartestületet, hogy hajlandó Baján egy szabászati szaktanfolyamot létesíteni a cipész és a férfi-szabó iparosok részére. A kamara felhívására az ipartestület elhatározta, hogy a 30 napra tervezett szabászati tanfolyam a jövő év január hónapjában nyílik meg. A tanfolyamra azonban nem jelentkezett kellő számú (30) iparos. Ez okból f. hó 15-iki kelettel átírt a keresk. és iparkamara a helybeli ipartestülethez, hogy a tanfolyamba vonja be a környékbeli hasonszakmájú iparosokat is, úgy, hogy a tanfolyamot legalább 30 cipész és 20—25 szabó hallgassa. Az ipartestület elnöksége (az átírat értelmében) fel is hívta a környékbeli községek előjáróságait, hogy jelentkezésre szólítsák fel a falubeli iparosokat. Ennek a felhívásnak már is meg volt a kívánt hatása, amennyiben a testületi jegyzőnél több vidéki szabó jelentkezett és így valószínű, hogy a tanfolyam meg is nyílik.

Hűtlen ápoló. Steinmetz Verona szent-istváni illetőségű bajai lakos a betegágyban fekvő özv. Bokálovits Károlynét huzamos ideig hűségesen ápolta, ennek halála után azonban büntetésével Evin Mihálylyal együtt ékszer és ruhanemüket lopott el a hagyatéktól. A nyomozás mindkettő ellen folyamatban van.

Három napos lakodalom volt a mult héten Bikityen, a község birájának, Alber Vendelnek a házában, abból az alkalmából, hogy legidősebb fia megnősült. Hogy a három nap alatt a vendégek nem koplaltak, kitűnik abból, hogy elfogyott: 2 hizott ökör, 5 borju, 3 hizott sertés, 25 pulyka, 100 lúd, 250 tyúk, 80 kenyér. Az édes tésztához 75 kgramm cukrot használtak föl. S mindezeket 20 hektoliter borral öblítették le. Válgék egészségükre!

A népfölkeiök szemléjét f. hó 29., 30. és 31-én tartják meg a »Bárány szálloda« nagy termében, és pedig a következő sorrendben: 29-én tartoznak jelentkezni, az 1865—68. évben, 30-án 1860—64. évben, 31-én pedig 1859. évben született hadkötelesek és az összes Baján tartózkodó vidékiek.

Sötét bűn. E napokban a fővárosi államrendőrségtől átírat érkezett a helybeli rendőrkapitányi hivatalhoz, hogy Rézmány János budapesti és Molnár Mária kispesti lakosok panaszára hallgassák ki Molnár János bajai lakost, kité előbbiekk sikkasztással vádolnak. Molnár a rendőrségnél megjelent és meglepő vallomást tett. Rézmány János 1899-ben Szabadkán lakott, hol sertéskereskedő volt. Viszonya volt Molnár leányával, minek következtében felesége tőle elhidegült. Ez időben Rézmány miután teljesen tönkrement és vagyonos feleségétől pénzt nem tudott kapni, rábeszélte Molnár Marit, Molnár János leányát, bírja rá, hogy ez utóbbi egy tőle kapott forgópisztolylyal ölje meg Rézmány nejét, mikor is Rézmány pénzre tesz szert és feleségül veheti. A leány ezt csak hosszu, mintegy két hónapi habozás után említette föl apjának, aki azonban visszautasította. A vállalkozás sikertelensége miatt maga Rézmány is felkereste Molnárt, de hiába. Ekkor Rézmány sikkasztással vádolta, hogy bosszút álljon rajta, mikor pedig Molnár kérte, hogy hagyjon neki békét, mert különben feljelenti, cinikusan mondta, hogy nem fél, mert úgyis letagadja. Most hogy a feljelentés Molnár ellen megtörtént, a vizsgálat Rézmány ellen is folyik.

Öngyilkossági kísérlet. Konta Lajos szabó-segéd f. hó 20-án virág-utcai lakásán a nyakát egy késsel megvágta. A helyszínen Dr. Bernhardt János tisztí főorvos nyújtotta az első segílyt, amely után a városi kórházba szállították. Nevezett gyógyíthatatlan betegségre vitte az öngyilkossági kísérletre.

Pesti lhász Lajos, a ki jelenleg a kalocsai közönség teljes meglegedése és lelkes pártfogása mellett működik, f. é. november hó 2-án nyitja meg a szabadkai szini saizout.

Országos vásár Ujvidéken. A legközelebbi ujvidéki országos vásár f. hó 26., 27. és 28-án fog megtartatni s erre úgy sertések, mint egyéb állatoknak vérszentes helyekről való felhajtása (Horváth-Szlavónországot kivéve) meg van engedve.

Elütötte a vonat. Özv. Szervirthe és Csimáné a rémi bucsuról jöttek kocsin haza. Este 7 órakor értek a bajai vasuti állomásra és minthogy nyitva volt a sorompó, akadálytalanul hajtottak tovább. Midőn a kocsi a sínekre ért, abban a pillanatban jött meg a zombori vonat. A gép teljes erejével ment neki a paraszt szekérnek és ezt felfordította, de szerencsére a bennülők nem a sínekre, hanem a kocsira estek. Így is elég szerencsétlenül jártak, amennyiben a kocsin volt ládák Szervirthe hátára estek, úgy hogy Szervirthe hátán és kezein szenvedett sérülést, Csimáné pedig mindkét lábán. A kocsis még idejekorán vette észre a bajt és leugrott. Így aztán nem esett semmi baja. A lovak is sértetlenül szabadultak meg. A fuvarosnak azonban van elég kára, mert a kocsija megrongálódott és a lószerszámok összeszakadtak.

Vesztett eb. Vaskutról írják nekünk: Csütörtökön egy a faluban dühöngő eb három iskolás gyereket mart meg, kiket másnap fel is szállítottak Budapestre a Pasteur-intézetbe. Mint hírlik, egy iskolás gyerek életben maradásához kevés remény van, mivel a szája teljesen össze van harapdálva.

Az agglegény sorsa. Ahol a társasélet nem fejlődött ki teljes virágában, az agglegénynek rossz dolga van. Amíg fiatal, csak megjárja valahogy, de ha megvénül és ha öreg korában szerelmes lesz... Akkor kezdődik csak a baj. A mi agglegényünk szerelmes. Szegény leányt szeret. Szegény leányt oltár elé vinni egy szegény agglegénynek kész veszedelem! Mit tegyen? Tanácskozik jó barátaival, gyógyító balzsalmot keres szerelmes szívére. Mindhiába. A józan ész és barátai azt tanácsolják neki, hogy házassága által egy szegényből ne csináljon két koldust. Lelkének egysúlya kezd inogni. Már-Már lemondani készül az életéről, midőn megjelen előtte szerető anyja képe, kinek ő az egyetlen kenyéradója, támasza. Előtte lebeg imádoztjának szerelmes tekintete. A szív szeretete folyton harcban áll az ész józanságával és ismerősei úgy bának vele, mint a kibe csak háltni jár a lélek... Egy napon azonban hivatalából sürgős ügyben kérték lakására. Két ur várta már. Minden bevezetés nélkül egy rakás pénzt olvastak le asztalára. Ellenértékül csak a nyerő sorsjegyet kérték Török A. és Tsa bankháza (Budapest, V., Váci-körut 4/a.) kiküldöttei, akik azért jöttek, hogy a nagy nyereményt kifizessék. Anya és fiu örömkönnyezve egymás nyakába borulnak és épp e pillanatba érkezik a most már szerencsés leányzó is. Az eljegyzésen a vendégek számtalan lelkes pohárköszöntőkben emlékeztek meg a szerencséhez bankházzal és egyhangulag hangoztatták a beszédek végén: »Éljen a szerencsét hozó Török bankház!«

A választások előtt.

Dr. Kovács, a legbüzdőbb kortések egyike, már egy félórja igyekszik azon, hogy Szabó Gergely polgártársunkat jelöltje számára megnyerje. Az utóbbi azonban sehogysem akar kötélnék állni, amennyiben szóhoz sem engedi jutni látogatóját.

Dr. Kovács. Dehát nézze, kedves urambátyám, értsen egy okos szót...

Szabó. Persze, persze, most kedves is meg urambátyám is. Két hét előtt meg azt sem tudta, hogy ki az a Szabó Gergely. (Határozottan.) Édes uram, megmondtam már hetvenhétszer, hogy engem kapacitálni nem lehet. Nálam hiába tölti az idejét, megmondom magyarul.

Dr. Kovács. Ha nem hagy szóhoz jutni, persze, hogy hiába. Hagyja legalább hogy

kimagyarázzam magamat. Ha akkor is azt mondja, hogy nincs igazam, nem bánom, megyek isten hírével.

Szabó. Tudja mit? Hát mondjuk, hogy igaza van. Persze, hogy igaza van.

Dr. Kovács. De hiszen még azt sem tudja mit akarok?

Szabó. (Sértődötten.) Nem tudom, hogy mit akar? *(Gúnynyal.)* Hja persze, persze! Hogy is tudná egy ily ostoba eszmadia, mint én, hogy egy czilinderes úr mit akar két nappal a választás előtt egy eszmadia mester műhelyében? *(Felpattanva)* Korteskodni akar az úr, igenis korteskodni. *(Gúnyos alázattal)* Vagy tévedtem volna? Egy pár finom kordován eszimat tetszik parancsolni? No ugye, hogy nem. Korteskodni meg hiába korteskodik és punktum. *(Kikiált az ablakon.)* Miska, mondd meg a szomszédnak, hogy tüstént jövök.

Dr. Kovács. (Páratlan flegmával) No jó, nem fogom tartóztatni tovább. *(Veszi czilinderét és indulni készül.)* Csak még egy kérdést. Ugye urambátyám részt vett a 48-as szabadságharcban?

Szabó. Hogy részt vettem-e? *(Büszkén.)* Hát ki lett volna az elsők között a szent-tamási sánczokon, ha nem Szabó Gergely?

Dr. Kovács. (Dühvel.) Hát ez a hazafiság, hogy képes azt a szent zászlót a mely alá egyszer esküdt, most cserbenhagyva, kormánypártivá vedleni?!

Szabó. (Szintén dühösen.) Én kormánypárti? Kormánypárti az úrnak majd mit mondtam kije, de nem én. *(Mintegy magában.)* Engem, egy Szabó Gergelyt, kinek a hetvenhetedik öregapja is függetlenségi volt, összekormánypártizni! *(Gorombán.)* Hallja az úr... *(Sokkal szelídebben)* Dehát kinek az embere az úr, hogy így beszél velem?

Dr. Kovács. Az ellenzéki jelölté! *(Derülten.)* Csak nem hitte urambátyám, hogy kormánypárti vagyok?

Szabó. (Tarkóját vakargatva.) De bizon azt hittem. *(Röstelkedve.)* Ejnye, ejnye! Tudja ez a czilinder vezetett félre. Dehát mit is állunk itt a műhelybe? Tessék a tiszta szobába átfáradni. *(Kiált.)* Asszony, hamar hozz egy kancsó bort és két poharat. Tessék, tessék, tekintetes úr!

Tihamér.

Törvénykezés.

Halált okozó súlyos testi sértés.

(Esküdtszéki tárgyalás.)

A szabadkai kir. törvényszék, mint esküdtszéki bíróság, f. hó 22-én, kedden d. e. 9 órakor tárgyalta Gál József bács-monostori lakos halált okozó testi sértés büntetével vádoltnak bűnügyét.

A tényállás a következő: Gál József 15 éves, róm. kath. bács-monostori lakos 1900. év, december 28-án, délután 5 óra tájban ifj. Miklós István 14 éves pajtását meg akarta verni, a fiu atyja id. Miklós István ezt megakarván akadályozni azzal, hogy Gál Józsefet házatól elzavarta, ez azonban menekülés közben felkapott egy tégladarabot és azt id. Miklós Istvánhoz hajította úgy, hogy az orrát találva bevverte s megsértette. Id. Miklós István a sebet elhanyagolta, orbánc keletkezett, mely az agyat inficiálta és ennek következtében 13-ik napra, a 61 éves ember, elhunyt.

Az esküdtszéki bíróság tagjai voltak: Elnök: Szerdahelyi Sándor kir. törvsz. bíró, bírák: dr. Kovács Gyula és Salánky József kir. törvsz. bírák. Jegyző: Neumer Aladár kir. törvsz. jegyző. Védőügyvéd: dr. Piller Arthur. Szakértő orvosok: dr. Tóth Béla és Bartha Antal törvényszéki orvosok.

Elnök megnyitván az ülést, bevezetett a rendelő a szabadlábban levő Gál József vádlottat s kezdetét vette az esküdteknek a megalkulása.

Az esküdtszék következőleg alakult meg: rendes tagokul kisorsoltattak: Varga Károly takarékpénztári igazgató, Kiss Ábel földbirtokos, Mérey Ágoston főgymn. tanár, Mamuzsich Benedek főgymn. tanár, Sziemenburger Károly főgymn. tanár, Donagyó József vaskereskedő, dr. Majoros Adolf ügyvéd, Rómits József földbirtokos, dr. Vojnits H. József ügyvéd, Majláth Imre szabó, Rukavina Ernő sütő és Buchwald Lázár ügyvéd. Póttagok: Lengyel Ármin gőzmalom-tulajdonos és Kernyaizky Bódog városi pénztáros.

A bizonyítási eljárás befejezése után az esküdtek határozathozatalra vonultak vissza s vádlottat súlyos testi sértés büntetésében büntetésnek mondták ki, mire a kir. törvényszék, mint esküdtszéki bíróság Gál Józsefet 6 havi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 10 napi elzárásra ítélte, továbbá elmarasztalta özv. Miklós István részére fizetendő 100 korona kártérítésben. Az ítéletben a felek megnyugodtak, az tehát jogerős.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. K. Budapest. Verset is szívesen közlünk, ha a javából valók.

Sch. N. és M. Budapest. Legjobban szeretjük a tárcákat **B.-almási előfizető.** 1) „Az a bizonyos Központ“ azt jelenti, hogy a bajai függetlenségi párt leglelkesebb hívei a Központi kávéházban, már régtől fogva, egy kedélyes asztaltársaságot képeznek, melynek tagjai között azonban számos szabadelvű-párti is helyet foglal. 2) Ez a pár szó azért került idézőjelbe, mivel a választás előtt egy szabadelvű-párti szónok kicsinylőleg nyilatkozott a Központi kávéház ezen törzsasztaláról és „az a bizonyos Központ“ kifejezéssel tett róla említést. Hogy mily kellemetlen csalódás

érte a szabadelvű párt e lelkes szónokát, annak csak a választás eredménye a megmondhatója.

H. G. Szabadka Köszönet! Jövő számban közöljük.

Dr. V. L. Kalocsa. Szíves üdvözlését és cikkét köszönjük.

B. A. Szegszárd Mihelyt rákerül a sor, közöljük. Köszönet!

Dr. M. S. Alba. Szíves üdvözlését köszönjük. A lapot megindítottuk

Leonidas. Nem közölhető. Kéziratokat nem adunk vissza

Eltárs. Jó, jó! Hisz mi elhiszük, hogy a Retek-ut-cában közkútra van szükség. De ön egy szóval sem indokolja, hogy miért? Nincs incognitó egy kútmesterhez szerencsénk?

EMKE dala!

EMKE-papírt, levélpapírt vegyetek!

Ha rá néztek, feldobog a szívetek.
Magyar fiúk, magyar lányok tudjátok,
Hogy én nektek magyar papírt kínálok.

Magyar földön, magyar kezek csinálják,
Magyar földön, magyar népek kínálják;
Nem hagyhat ez magyar szívet hidegen,
Úgy is nálunk annyi minden idegen.

Külföld helyett a hazában maradjunk,
A magyar pénzt idegennek ne adjuk!
Hadd tudja meg ebből is a nagy világ,
Hogy a magyar előre tör, s tenni vágy.

EMKE-papírt adjatok a kezembe:

Édes anyám, neked írok én erre,
Van-e ennél szebb papír a világon?
Boltos uram, csupán **EMKE**-t kínáljon!

A fentt megénekelt „**EMKE**“ levél-papíros minden nagyságban kapható

ifj. **WAGNER ANTAL**

könyv- és papirkereskedésében.

KRAUSZ LIPÓT

arany-, ezüst-, ékszer és órarakttára

— Baján. —

Ajánlja dúsan felszerelt, jól szabályozott

svájczi zsebóráit és ingaóráit.

ARANY-, EZÜST-
ÉS

drágakő - ékszerek

legnagyobb gyári raktára.

ÉKSZER JAVÍTÁSOK

ÉS

ÁTALAKÍTÁSOK

saját műhelyekben végeztetnek.

Minden egyes arany- és ezüst-tárgy a m. kir. fémjelző hivatal védjegyével van ellátva.

VALÓDI BERNDORFI **CHINA-EZÜST** EVŐ-ESZKÖZÖK és mindennemű **DÍSZTÁRGYAK** nagy raktára.

— Órajavítások pontosan és jutányosan végeztetnek. —

Régi arany- és ezüst-tárgyak, valamint drágakövek becsérletnek, illetőleg legmagasabb árak mellett vásároltatnak meg.

Schnetzer Ernő

üveg-, porcellán-, kőedény-, lámpa-, képeret- és táblaüveg-
KERESKEDÉSE
— BAJÁN. —
Alapított 1862.

DÚSAN FELSZERELT RAKTÁR
LEGJOBBNAK ELISMERT

Ditmár-féle lámpákban.

Minden egyes lámparészek KÜLÖN is kaphatók.

LEGUJABB MINTÁJU KÉPKERETEK
LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN.

Gyümölcs-íz

saját termésű barack-, meggy- és ribizliből, legkitünőbb minőségben különként 1 kor. 50 fillér árban, továbbá

— valódi orosz thea —

6 1/2 dekagrammos csomagokban 1 koronáért kapható

Berndorfer Edénél, Baján.

A Budapesti I. Leánykiházasító-Egylet m. sz.

bajai vezérügynöksége LEÁNY- és FIÚ-BIZTOSÍTÁSOK szerzésére

— üzletszerzőket —

(úgy hölgyeket, mint urakat) alkalmaz.

Közelebbi értesítés Régi fürdő-utca 357. sz. a. a Nyiraty-féle házban nyerhető.

FISCHER PÁL

NŐI-, FÉRFI- ÉS GYERMEK-
— DIVAT ÁRUHÁZA —

BAJÁN,

Br. Sötvös-utca, városi bérház.

*** Férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, ***
kalapok, nap- és esernyők, sétatálczák. Meg-
kezdett és előnyomatott kézimunkák és minden
**** kellékek ****

NAGY RAKTÁRA

= Legjobb gyártmányu vállfűzők. =

Rövidárúk és pipere,

szalagok, csipkék és mindennemű diszek, jutányos áron és dús választékban.

DÚS VÁLASZTÉK

valódi professor dr. Gusztáv Fäger-féle női-,
férfi- és gyermek- alsó-ruházatokban.

= Egyedüli raktár HABIG-féle kalapokban. =

3

UJ ARANYOZÓ,

melylyel bárki, azonnal moshatván, *UJJA aranyozhat* elavult tükör és képrámát, szobrot stb.

1 doboz ára 24 kr.

Linoleum padló-máz I-ső rendű . . . 90 kr.
Borostyán puha padlók számára. . . 75 kr.

Kapható:

WAGENBLATT FERENCZ
festékkereskedésében **BAJÁN**

Ugyanitt **CZIMFESTŐI MUNKÁK**
készíttetnek.

Egy elsőrangú biztosító-társulat helybeli főügynöksége

tűz-, élet- és betörés elleni

BIZTOSÍTÁSOK szerzésére **mozgó ügynököket** keres magas jutalékkal esetleg állandó fizetéssel. Czim a kiadóhivatalban.

MITTLER IZIDOR

— cipőraktára Baján, —

Tóth Kálmán-ter, JURA Y-féle ház.

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe DÚSAN felszerelt **cipőraktárát.**

— ŐSZI és TÉLI —

férfi-, női- és gyermekcipők, különféle posztó-cipők, hó- és sárcipők

legnagyobb gyári raktára.

Kiváló minőségű árúk!
Pontos kiszolgálás!
2 Olcsó árak!

Olcsó bevásárlási forrás.

RUDE IGNÁCZ

— mű-órás és ékszerész-üzlete Baján, —

a „Központi szálloda“ átellenében.

Ajánlja ujonnan és gazdagon felszerelt, pontosan szabályozott valódi

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-óráit a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Nagy raktár valódi **arany-, ezüst- és drágakő ékszerekben**, valamint valódi **China-ezüst evőeszközökben**. **Órajavitások**, valamint minden e szakkbavágó legkomplicáltabb munkák; **Chronometre** és **ütő-óra**-, egyszersmind **ékszerjavítások** olcsón szakszerűen és gyorsan eszközöltenek

2 évi írásbeli jótállással.

Régi ARANY- és EZÜST TÁRGYAK, valamint DRÁGA-KÖVEK a legmagasabb napi áron vásároltatnak meg, esetleg ujjal cseréltetnek be.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen végeztetnek.